

bada, ja seda ei tee Reich ja mitte. Juba tema teadis, et need sõnad ühest endisest Eesti armulauust päritud olevad, mida siin Reichi aegses sirjaviisis, tema aearaamatust üles paneime:

„Jörru! Jörru! joooks Ma Tullen?

Erra tulle Ellaken.

Micks ep ella eisse tulnud?

Eile ollin Ella üginesse

Tulle Home Homilusse

Sies olen Jelle üginesse

Karkotella Kaste Ella

Sinika Sittika Willusa

Sieß ollen Walmis Wainijull

Raunis farja Satemalle.”

Nende sõnumite järel, mis küll saugelt mitte täielised ei ole, näitab ometigi nii palju välja paistma, et Eestlasted wanal aegl Sakslastega, digeni Germanlastega, naabris elasivad ja et siis ka juba wanal aegl mitmed sõnad ühest keelest teise sisse weeressivad, kuid ka nende elukombed juba enne seda mitimes tūphis üksteise sarnasised olla võtsivad, kui Sakslasted Rietiisu kuulutajatega Baltimere randas aset võtsivad. Pärast tungisivad Sarmatlasted ehit Preusslaste ja Germanlaste wahese ja lahutasiwad neid ühest õra. Et Eestlasted Preussimaalt välja rändasivad ja siis vast Baltimere randas aset võtsivad, seda

ei ole siete uskuda. Ennemini näitab see jägu Eestlasti, kes Preussi maal elas, Poolakatest muist õra hävitatuud, muist ümber rahvustatud olema, kuna Eestlasted Baltimere randas esiteks puutumata jäiwad. Kuid aeglou teadus tunnistab, tungisivad hiljemal aegl Sarmatlasted Baltimere poole, ja viist oleks edaspidi ka Eestlaste viimane länd nendeist hävitatuud saanud. Vga Inimala nüü oli teisiti. Merd mööda tulnud Sakslased Baltimaa randa, saiwad siin küll aeguti Eestlaste isandaks, aga jäädavalt Eesti keele ja rahvuse kaitsejaks. Seal aga, kus Sarmatlasted Eestlaste üht jägu hävitasiwad, seal on nemad nüüd ise oma rahvust kautanud.

Reich kurdab palju selle üle, kuidas veel tema elu aegl Eestlaste kesis väga palju ebausk ja paganapõlswiseid elukombeid valitsenud. Tema arvates on see turb lugu sellest tulnud, et alalised idead siin üleüldse suuremat haridust palju kusuda ei lassnud, et Katholiigi kiriku valitsuse aegl ka usudpetus rahwa hariduseks palju mõjuda ei võinud, sedi et paljalt väljaspidiseid kombeid harjutatud sai, kuna Inimala teenistust võeras keelus peeti. Ka Ewangeli kiriku esimestel aegadel ei mõjunud waimulik õpetus palju, sedi ka siis puubus veel sagelast tūl õpetajaaid, kes rahva leelt täiesti ja põhjani mõistisivad. Tema aegl oli asi selle